

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-utca SIMON-ház Kuna József ut
kereskedésével szemben.

HIRDETMEŊYEK,

előzetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szelemi részét illető
minden közelemények ideintéendők.

Érmentetlen levelek csak ismert kizárólag
fogadtattak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár.

Helyben házhoz hordva vagy vidéki
postán küldve
Egész évre " " " " 10 frt — kr.
Félévre " " " " 5 frt — kr.
Negyedévre " " " " 2 frt 50 kr.
Egy óra " " " " 1 frt — kr.

Hirdetési díj:

öt-hasábpetszoros egyszeri beiktatásért 5k.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyitólár 4 hasábpetszoros 20 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
ajánlat sora 50 krajczár.

XVI. évfolyam 1889.

Debreczen. Kedd Julius 2.

129. szám.

A nemzet lelke.

(K.) Eltölt június hónapja, az érettségi vizsgálatok véget értek. A vizsgabiztosok visszatértek, a tanári kar pihenés az élet új ifjai szeretszét baba oszlova élék a rövid álom és édes ábránd szünetelő idejét.

Ismét egy sereg unjonez Magyarország kulturális hadseregéből a modern államot alkotó s nálunk is fejlődő középosztálynak leendő sereg katonája.

A közéletből kiválva, pályájáról gondolkodik egy újabb leendő alkotó és mozgató nemzedék. Oldaluknál állanak bölcs tanácsosok és szerető aggodalommal a s ülők.

Mi lesz?

A rövid szünet alatt nagy küzdelem fog végig menni az ifju lelkekben, egy egész élet boldogságának vagy kárhozatának, hasznosságának vagy sikertelenségének eldöntése, második szellemi megszületése.

Eszünkbe jut a három keleti allegória. A szent könyv számában menő s a mohamedanizmus egységét képező Ezer-egyék hősnének akként kell kihoznia egy szétnyitott hegy öléből az élet aranyalmáját, hogy kezében kifelé haladva azzal, a mögötte felhangzó ijeztő és csábító hangokra rettenthetlenül és gyöngeség nélkül vissza ne tekintsen. Ha visszanez, a hegy bezáródik s oda nyeli őt.

A hellen Herakles mythosz hősnének keresztuton állását s életet vagy halált választó szabadságát ismerjük. Még inkább ismerjük azonban a keresztény vallás fejlődelmének kísérletét. Mikor ifju életét a nagy elhatározásra rábírija, a nagy munka bejáratánál, a bizonytalan jövő pusztájának közepén megjelenik előtte a kísértő.

A kísértés első eszköze a kenyér, a második a hiúság, a harmadik a gyávaság.

Evezredek óta lép ezekkel a sátán a szegény és gyarló ember fia elé.

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

A hivatal.

Regény.

Írta: Vértési Arnold.

(Folytatás.)

Mégis, maga sem tudja, hogyan csak úgy véletlen kiejti:

— Házias ember a fia?

A szegény számtisztnek kidrűl az arca, egészen boldog, hogy a méltóságos ur oly kegyes és még családi dolgokról is tudakozódik.

S minthogy a négy pohár pálinka szokatlan melegsége is erősen működik, beszédessé válik Molnár Károly s összevissza lecsog mindenfélét a Zarándyakkal való sógor-ságról, felesége tisztelétéről, a fiáról, főképp a Károly gyerekről, a kinek nem tudnak semmiféle hivatalt keríteni, még akkorát sem, mint a kisujja.

Zarándy Benő látja, hogy ez az ember részeg; de nem kísérteti ki, mint a hogy máskor összekezdte volna. Csak hallgatja komoran cselekedő homlokkal, mialatt bevesen kiűz magában egy meg-megvillanó gondolattal. Szóljon, ne szóljon ennek az embernek?

Miért ne szólhatna? Rongy népség ez is, a mint láthatja, elzűlött korhelyek, a fiu sem lesz különb az apjánál, haszontalan földterhe. Ugy látszik, jobban rá szorultak a kocczra, mint Bunkó Elek. Bátran szólhat nekik.

De most nem találja ki egyenesen, nyersen, hanem ovatosabban kezd hozzá, csak félig kiejtett szavakkal, leplezve, hogy tisztességesen visszavonulhasson, ha kell.

Dehogy kell! Alig pedzi Zarándy Benő,

Nem lépett azonban soha erősebben, hatalmasabban.

Országunk európai utra tért, nemzetünk a civilizáció nagy országutjára lépve, a gyors átalakulás foko-ott mértékben ragadja magával és ejti meg a szívet, a maga érvényesítésére törekvő egyént.

Vajh! lesz-e önfeláldozó, erős, bátor és munkás nemzedékünk, melynek szemét el ne vakítsa az arany szomjusága, tehetségét el ne ragadja az önzés, jellemét meg ne törje a földiekért aggódo félelem?!

Elgondolkozni erről nem fölösleges. Micsoda is csak a s szellem, melynek nevében ifjaink e pillanatban is a tanoda várfalai közül az élet csatamezejére kiléptek?

Mi is csak az az általános műveltség, melylyel kiköszörülve és csiszolva az individualizmus nagy versenyben részt venni szölyttatnak a rejtélyes élet komor Sphynxe által?

Melyik az a hit, melynek nevében megálani, győzni, tereíteni akarnak, örömeire i-tennek, szölygálatára nemzetnek és hazának, ülvökre önmaguknak?

A bizonyítványért s az állás gyors keresésért való szaladásban melyik tant vagy alapvet itta be az ifju lélek, melylik eszme vagy gondolat derítette ki gondolkozása irányzatát?

Vajjon áttörve az antik nyelvek burkát, eljutott-e legalább a klasszicizmus világ felfogásához, mely hősoket adott a kihunyt nemzeteknek? Avagy a természettudományi szűkös disziplinák hatottak visszahajlólug egy egy philozofikus gondolkozás keltésére, hogy abból a modern világ férfja, tudós keletkezhekk? Vagy a mi az antik és modern gondolkozás közt van a mindkettőt egyesítő kereszténység életfelfogása vert gyökeret a szívben, az az életfelfogás, mely a legnagyobb és igazi embereket, a szenteket adta a világnak?

hogy mennyasszony is járna ám a hivatallal, ha ugyan kedve volna a fiunak házasodni, már mindjárt bölinget a fejével az öreg számtiszt:

— Már hogye volna kedve, méltóságos uram! Akár tűzbe, vízbe ugrik, méltóságos uram, csak tessék parancsolni.

Zarándy Benő megvető eg nézett végig az előtte görnyedező vén emberen. Hitvány szolgálék, a ki megérdemli, hogy e tapossák.

— Jó, hát biztosíthatja fiát, hogy ki lesz nevezve. Hanem az esküvővel siessenek. Értett engem?

Molnár Károly nem veszi észre a megvető hangot a tekintetes ur szavaiban, sem a hideg, guyoos tekintetet. Az ő jámbor, együgyű szíve tulárad a hától s könyvek gyűnek szeméibe. Valóban nem tudja, hogyan köszönje meg ő méltósága kegyességét. Csak dadog valamit örök hájáról, soha sem fogják elfel-jteni.

Zarándy Benő siet ezt a piszkos dolgot bevégezni. Szeretné, ha már átessett volna rajta. Nehány sorát ír a leány apjának.

— Ezze majd menjenek el.

De nem. Hirtelen széttepi, a mit írt. — Nem ad ki irást a kezéből, C ak a leánynak nevét és lakását jegyzi föl egy darabka papírosra. A fiatal ember majd menjen el oda.

Igenis, — hajlong az alázatos számtiszt és hálálkodik.

— Jó, jó, — szakítja félbe Zarándy Benő.

Nem hallgathatja ennek a nyomorult embernek a háálkódását. Hamar elmondja a mit még mondani akar. Nem varje ingyen a nyakukba a leányt, ezer forintot kapnak vele készpénzben.

Ezer forintot! Hisz oly rengeteg pénz, hogy szemé, szája eláll a szegény hivatalnoknak, bámúltában szólni sem tud.

Melyik? Melyik?
Vajjon nem chaos-e ez az új idő, vagy a mi rosszabb, nem positiv egoizmus-é?

Átmeneti idöket élünk, a lélek zavarban van, midön nem egy, de három ut között kell választania, midön csak kihalt forma az eleven élet helyett: a költészet, philosophia, hit.

Nemzetünket ezer éven át az utóbbi tartotta fenn e helyen, a második hatotta át gyakorlati államgondolkozásunkat, véres tusáinkat az első aranyozta be.

Né-ek, nézek fajunk jelenének mely sötétségébe s hősiség helyett hunyász protekció, tudás mellett szomorító álság, szentség helyett egy nagy darab kenyér je-énik meg előttem. Így van e ez, vagy rágalom és gonoszság öz a megjegyzés tölem?

Uj ifju nemzedék, oh czáfölj meg engem!

Az új párt megalakulása Debreczenben.

Mint a függetlenségi párt helybeli közlönyében olvassuk azok a szabadelvű pártból kivált választók, kik a képviselőválasztánál Dr. Király Ferenczre szavaztak, „pártonkivüli kör” czime alatt uj pártt alakultak „Dr. Király Ferencz országgyűlési képviselő urnak ugy felfelé, mint lefelé való további támogatására.”(?)

Az étekezleten jelenlevő Berger Henrik higgadt megfontolástól áthatott, alapos beszédében hiába óvta az értekezletet a lépéstől. Indítványát, hogy a választás meg ejtésével a feladat teljesítve lévén, nincs egyéb hátra, minthogy a szabadelvűpárthoz ismét visszatérjenek, a többség nem fogadta el s oly határozatot hozott, hogy „pártonkivüli állásukat ez idő szerint megtartják és egyelőre várakozó helyzetben maradnak.”

Egyuttal a párt szervezésére egy hét tagból álló bizottság küld-tett ki.

De Zarándy Benő félre magyarázza az öreg ember hallgatását.

— Nohát mondjunk ezerötszázat. Ezer-hatszázat. Kélg?

O méltósága nem akar fukarkodni. Hisz Bunkó Eleknek már kétszer annyit is ígért. De annak a fiunak, a ki még hivatalt is kap hozzá, bőven elég lehet. O méltósága sem igen dushálhat a pénzben, a sok adósság már nyakára nő.

Nem mondja, hogy még meg nem tudja valamivel, még egy pár száz forinttal; de nek a kudozzanak sokáig.

— Aztán tessék meggondolni, hogy az a nő maga is kereshet valamit, tanítóképezdét végzett, kitűnően zongorázik, eddig is leczkékét adott. Nos, áll az alku?

A szegény számtiszt kitűző hálával ragadja meg a miniszteri tanácsos kezét:

— Oh, méltóságos sógor uram!

Kis hija, hogy kezét nem csókol, annyira elérzékenyült. A nagy öröm bevégzi azt, a mit a szokatlan ital, a nagy hideg odakint, a nagy meleg idebent, az aggódo kínos várakozás, a mai nap egész lázassága művelt a szegény ember agyvelejében. Gondolatai összezavarodnak, nyelve mindegyre nehezebben mozog, a lábain sem áll már szilárdan, térdei inognak.

— Üljön le, — mordult rá Zarándy Benő.

— Igenis, a méltóságos sógor ur parancsolatára, — mosolyog a boldog ember.

Alig fér a bőrébe. Kedve volna hangosan kurjantani. Hej, ha most látnák a „három kapás”-beli asztaltársak! Ha látnák, hogy itt ül a minisztertanácsos urnál, a sógoránál! Hja biz ugy van az, ha az embernek Zarándy-leány a felesége.

Erre még jól emlékezett, mikor hazaért is, hogy ott ült a zöld bársony támlásszékekben; hanem a többire már nem emlé-

Allamtikári kinevezés. A hivatalos lap tegnapi száma közli Czord a Bódog kuriai bírónak — általunk már jelzett — kinevezését igazságügyminiszteri második államtitkárra.

A szeszadó jövedelme. Azon fölmerült hírrel szemben, mintha 1889. évi költségvetésben szeszadó címén előirányzott 20.000.000 frtnyi bevétel tényleg elérteni nem fogna, illetékes helyről vett következő adatokat közölhetjük:

E. é. január 1-től május hó végéig terjedő idő alatt szeszadó fejében tényleg befolyt 8.461.495 frt 56 kr, mely összeg az előirányzatnak ugyanazon időszakra eső hányadával szemben 128.165 frt 56 krnyi, a megelőző év hasonló időszakában elért bevétellel szemben pedig 4.699.916 frt 85 krnyi többletet tüntet fel, s mely összeg aránylagos számitás mellett évi 20.307.589 frt 34 krnyi jövedelemnek felel meg.

Bolgár tisztek az osztrák-magyar hadseregben. Bulgáriában, mint a „Times” írja, — rendkívül jó hatást gyakorolt uralkodónknak amaz elhatározása, hogy több bolgár tiszte, mint halgató felvétetik a bécsi katonai akadémiába és csak később a vezérkarban és a hadbiztossági osztályban fognak szölygálni. Ferdinánd fejedelem kormány legmélyebb köszönetét fejezte ki uralkodónk irányában azért, hogy Bulgária iránti jóakaratának ismét ily fényes bizonyítékát adta. Külföldi tisztek felvétele a hadseregbe kiképzés czéljából oly udvariassági ténynek tekintetik, melyben csak barátságos hatalmak tisztei részesülhetnek s a jelen esetben — így szól a „Times” — ez több, mint egyszerű udvariasság, mert annak bizonyítéka, hogy az oroszok érzékenysége iránti gyengéd figyelem megszűnt az osztrák magyar monarchia keleti politikájában tényezőt képezni.

A kossovói ünnepélyek határozottan panszláv jellegű az időközben érkezett tudósítások egészen bizonyossá teszik. Mihály metropolita egyik beszédében azon reményét fejezte — ki, hogy a mostani nemzedék képes lesz a szerb császárságot s az egész szerb nép egységét helyreállítani. Figyelmet érdemel azon belgrádi hír is, hogy a szerb kormány a török határra katonaságot kezd küldeni. Belgrádban ugyanis azt állítják, hogy O-Szerbiában vagyis török területen a lakos-

kezett világosan. A méltóságos sógor ur még beszélt valamit, hogy hát két ezer, de aztán semmitéle utólagos követeléssel elő ne álljanak neki, sem gyermektartás címén, sem másképp.

Mindez szörnyen nevelésesnek tünt föl Molnár Károly előtt. No, ez nagyszerű! Hogy egy házaspár gyermektartás címén követeljen valamit a rokonaitól?

Mikor már kissé kijózanodott otthon, még most sem érti, hogy mit akart azzal a méltóságos sógor? Vagy talán nem is úgy mondta? A manó tudja, hogy mit mindent összebeszéltek ök ketten.

— O méltósága nagyon kegyes volt hozzám. Károlynak biztos a hivatal, olyan biztos, mintha már a zsebében volna a dekretum.

— Ugy-e mondtam én, hogy csak Benővel kell beszélni, — diadalmaskodik az asszony.

— De még ez semmi, — folytatja sovány tenyerit jókedvűen összecsapkodva Molnár Károly ur; — hanem aztán jön a java. Megházasítjuk Karcsit. Nagyszerű lakodalmat csapunk.

Az asszony azt hiszi, hogy megbolondult a ferje. Már ugyan, hogy házasiának meg Károlyt? Hiszen még egészen gyerekek.

— De ha a méltóságos sógornak az a kívánsága, — veti ellen Molnár Károly.

Az asszony csak bámul. Nem érti, hogyan, mikép; de az előtt a név előtt meghajol.

Molnár Károly nagy megelégedéssel szölyogatja kurta ősz bajuszát. Ez sem történt még soha házas életében, hogy neki álljon feljebb. De most érzi felsőségét, mint a ki oly nagyszerű dolgokat vitt végbe ma.

— Hagyd csak ránk, — intget a kezével — elvégeztük mi már azt a méltóságos

ság körében nagy izgatottság észlelhető, minek folytán egy zászlóalj katonaságot indítottak Raskába, a határra. Az ily rendszabályok nagyon érthetővé teszik, hogy Konstantinápolyban élnek a bizalmatlanság Szarbia iránt. Ha ez csapatokat küld a határra, úgy a porta is kénytelen lesz még inkább szaporítani hadait O-Szerbiában. A kosovói ünnepélyekre meghívták Milán királyt is, ki azonban nem fogadta el a meghívást, hanem csak akkor fogja fiát meglátogatni, ha ez Belgrádba visszaérkezett.

Orosz hadikikötő építése az Adriai tengerben. Berlinből a következő távirat érkezett: Az orosz kormány katonai egyezményt írt alá a montenegrói fejedelemséggel, melynek értelmében az Antivari kikötőjében orosz hajóállomást állítottak.

- Az egyezmény értelmében az orosz tengerügyi hivatal föl van jogosítva:
1. Megtenni a szükséges védelmi munkákat azon magaslátok illetőleg, melyek az Antivari kikötőt uradják.
 2. Az öböl partján rakpartokat emelni.
 3. E rakpartok közelében erődített épületeket emelni, hadiszerek, élelmi cikkek beraktározására.
 4. Hadihajókat tartani az öbölben, a szármal való minden tekintet nélkül.
 5. Az Antivari kikötőben állandóan tengerész-tiszteket és parti tüzérekből álló küldöttséget készenlében föltartani.
 6. Antivaritól északnyugatra ér-erődöket emelni, a Susna osztrák erőd esetleges akcióját ellensúlyozandó, a mely erőd Dalmatia és a montenegrói terület közé van beékelve. — A fenti egyezmény, mely Nikita fejedelemség szentpétervári tartózkodása alatt dolgoztatott ki, június 3-án lón elfogadva.

A delegatiókból.

A magyar delegatio hadügyi bizottsága a hadügyi költségvetés tárgyalása közben az egyéves önkéntesek számára készülő utasítás ügyében kérdést intézett B a u e r báro közös hadügyi miniszterhez, — ki erre a következőleg felelt:

Az egyéves önkéntesek kiképzésére vonatkozó utasítás éppúgy, mint minden utasítás, mely a hadsereg belső szervezetére és kiképzésére vonatkozik, a korona szentesítésének van fentartva. Az utasítás beható támaszkodások alapján állapított meg és már ő felsége elé terjesztett.

A miniszter megjegyzése az, hogy az utasítás teljesen megfelel a törvényes határozásoknak. Az utasítás azon irányból indul ki, hogy az egyéves önkéntesekből ne csak tudományosan kiképzett, hanem különösen gyakorlatilag is megfelelő tartaléktisztek nyeressenek. Ennek megfelelőleg az egyéves önkéntesek első sorban az egyéves önkéntes iskolákban együttesen elméleti tanulmányokat fognak végezni és azután megfelelő csapat-tiszteiknél a szükséges gyakorlati kiképzést nyerni. A tanterv akként lett rövidítve, hogy a mindenkintől, kinek ambíciója és akarata is van, hogy tartaléktiszt legyen, megvárható és megkövetelhető, hogy a szükséges vizsgát sikerrel fogja letelni. A második szolgálati év alkalmazásának szükségessége, a miniszter megjegyzésére szerint, a legkisebb mérvre fog szorítkozni.

A miniszter igyekezett, módokat találni, hogy azon egy évi önkéntesek, kik szorgal-

muk és jóakarattal dacára sem bírnak a tartalékos tiszti álláshoz megkövetelt kellekkel, a második szolgálati évtől telmentessenek, továbbá, hogy annak ki nem töltöttek bírja a nyelvet, a vizsga letétele megkönnyítessék, végül, hogy azok, kik az elméleti tanulmányokban még sem felelnek meg teljesen, még mindig tartaléktisztekké legyenek kvalifikálhatók, ha gyakorlati tekintetben különösen alkalmasnak bizonyulnak. A csapatparancsnokoknak kötelességévé tétetett, hogy az egyéves önkénteseknek módot nyújtsanak, hogy használható és gyakorolt tisztekké kiképezzék magukat, ezen irányban gondoskodás történik, hogy az ezredeknél az egy éves önkéntesek részére külön iskolák létesíttessenek. Hol egyes csapattesteknél az egyéves önkéntesek elégséges számmal nincsenek, azok más csapat-testek egyéves önkéntes iskoláiba osztatnak be, gyakorlati tanulmányok azonban minden önkéntes a maga csapattesténél tartozik leszlőgá ni. Az önkéntes iskolák századosi rangban álló járta s tisztek vezetése alatt fognak állani és oktatókúl különösen alkalmas tisztek fognak az iskolákhoz beosztani. A nyelvkérdést illetőleg a miniszter arra kéri a bizottságot, hogy a teendő intézkedéseket illetőleg bizalommal viseltesse. Az új önkéntes tanfolyamok gyakorlati berendezésében más szellem uralkodik, mint az eddigiekben. Az elméleti vizsgán az önkéntesek szabadságában fog állani, hogy azon nyelvet is használhassa, melyben a vizsgát könnyebben letetheti, a német nyelvnek azonban annyira birtokában kell lennie, hogy a szolgálatot teljesíthesse.

Aratás.

A „társaságban“ saison morte-nak hívják. Tánc, hangverseny, mulató ternek, színházak kapni beszórnak; törvényhozók, magas bírók, iparvállalatok, részvénytársulatok nem tartanak üléseket; a szalonok redőnyeit leeresztik, lakók elmenekülnek Svájcba, Skandináviába egy kis hűvös szel ő után; aki pedig olyan boldogtalan, hogy itthon reked, a dunaparti corzó akácait, vagy az Erzsébetter piatainjai alatt nyalalkodik egy csésze fagyalton és szítja a türehele méleget.

Az ugynevezett művelt osztályok munkája szünetel, vagy legalább lankadattabban folyik.

Azalatt a meleg napsugár megéri a ringó kalászfengert, aranyvá változtatva mérhetlen területet. És fölkel a nemzet zóme, a csendes igénytelenségben élő nép maga, fölfegyverkezik a maga fegyvereivel s kiáll a maga csatamezőjére: „Az én munkám most kezdődik igazán, ide nézzetek!“ — s a réltő oda tekinteni valóban. Aki a magya. népet nem látta élő két szemével aratás idején: fogalma sem lehet arról az életerőről, arról a csodával határos munkaképességéről, melyet ez a nép ilyenkor kifejt, mikor a nemzet többi osztályai pihenőre térnek. Nincs Európában ország, ahol a gabonával bevett föld területé a lako ság számahoz arányitva, nagyobb lenne, mint Magyarországon. S nincs Európában ország, ahol aratás mind a mellett aránylag oly rövid idő alatt menne végbe, mint Magyarországon. Csaknem ugyanegy időben érik meg mindünk minden nevezetesebb gabonaméi. A gazda kimegy a mezőre, úgy találja, hogy vetésének nagyobb része zöid még, s mint valami hadvezér elrendezi agyvelejében. micsoda sorrendben fogja learatni az életet. Csak néhány

napra rá érett aranykalászok tengerét látja hullámozni az imént még zöld mezőn, le kell aratnia szaporán, ha azt nem akarja, hogy kiperegjen a fele és gonoszul vesszen, amit isten adott.

Ilyenkor aztán a ki kezét-lábát bírja, mind ki a mezőre s éjjen ám a munka a keze alatt kinek-kinek, mert igazán égető. Dül a rend a kasza, gyűlik a kéve a sarló alatt. Keresztül lesz teje a mező, a legédesebb keresztel valamennyi között: az segít meg elviselni a többi keresztet is, amit a sors ránk mért. Példát jöhet venni ilyenkor népünkől a hangya és a méh.

Hej, sóhajt fel a politikus, ha ez a mi népünk így dolgozik az egész éven át, mint így aratáskor: mi lehetne ebből az országból! Mert a mit a magyar nép ilyenkor fölmutat, annak nem bírja mását fölmutatni más nép a világon. S a ki a mi népünket e munkánál látja, lehetetlen, hogy tisztelettel, rokonszenvvel ne hódoljon neki.

A fizikai nagy erőfeszítéshez hozzá nem szokott ember ájultan rogya össze, ha csak egy óráig k-lilene is végeznie a júliusi égi verőfényben, a mit a földműves öt-hat héten keresztül hajnalpirkadástól sötét éjig, néha éj jel is, holdi őrülést végzi s bizony nem ártana egy második Mátyás király, aki a népre csak fitymáva tekintő kényes nagy uraknak sarlót, kaszákat nyomva a kezébe, megizletténe a világ a szegény nép által panasz nélkül, sőt vidám örömmel, igaz kedvvel teljesített munka fáradsalmát. Hej de megbecsülnék azt a szegény népet, hej, de beismernék, hogy igazi hős ilyenkor az a rongos paraszt: a mindenkinek étet adó, becsületes, békés csata hőse.

Hős vagy te ilyenkor, édes, drága népünk. A létért való küzdelem nagy csatáját vívod! És vívod nem az anyagi jutalomért csupán, mely belőle rád néz. A te küzdelem nincs híjjával a magasabb eszmének. Van abban nemesebb rugó is a mindennapi kenyérről: az az érzet, hogy annak a munkának egy arasznyi idő alatt végére kell járni, ha török, ha szakad. A lelkiismeret, a pontoság, a kötelességérzet, sőt még a büszkeség erköcsi momentumai is belejátszik itt. A „vagyok olyan legény, mint te, vágok olyan rendet, mint te“, egyszerű nóta csak; de abban a nép büszke öntudatának van kifejezve meglepően magas foka Versenyre hívás a munka csataterén, melyen győztesnek maradni legnagyobb dicsőség. S bizony van abban valami magaslatos, midőn egy egész nép keresi ebben dicsőségét, mint ahogy a magyar nép keresi az aratásban, melyet hogy bágyadtan, imme-ámmal, szalmáza végezzen, az eszébe nem jut a hit ványának sem.

Ugy kell azt csinálni, mintha az egész világ nézné; kasza után kalászt hagyni, kévét lazán kötni keresztet kaján állítani, — az nem lehet! csufja lenne az egész vidéknek, kit rajta kapnának s lany nem menne hozzá, nótat csinálnának ró a többi legények. Jól dolgozni, hogy az árguszemű gazda se találjon benne kivétőt s a mellett serényen, gyorsan és kitartóan — ezt fátumszerű szűk ségnek tekintti a magyar földművelő, melynek általános érvényű szigora alól szegyelne egérutat kerenni. Ez az a romlatlan ös erő, mely még élénken lüktet az egyszerű emberben. Fizikai és morális erő egyesülése, melyre építeni lehet, építeni nagy dolgokat. A míg ez az erő nem hagyja el, addig hiába teszik népünket „Aussterbe-état“-ra a tudós doktorkok. Az a nép nem pusztul el, az a nép megél.

Megnyugvást szerez az aggódó honfiek belnek, úgy látva dolgozni a népet, a hogy a miénk dolgozik. Nem úgy van itt, mint egyéb munkánál, a hol a rossz, a yenge munkás föltartóztatja, magához szállítja le az erősebbet is. Itt megfordítva van, a gyengének kell erőlködni az erős után: sarkában a kasza, Száz és százezeren, kinn a sik mezőkön, a sima dűlőkön, ott végezve 12—16 órai munkát epeztő hőségben s mellé még dalolva, ernyedni nem tudva s jó kedvvel folytatva, hol tegnap elhagyták, betekik meg hetekig.

Ezt egy nemzet sem bírja utánnak esni nálni ebben a mi népünk specialista. — De büszke is rá s meghalna szegyenletében az alföldi ember, ha a külföldről importált nagy erejű híres munkabíró nép, melyet egy nagy birtokoshoz bemutatónak, serkentőnek, vagy tán oktatónak, valamiképp győztes lenne ellenében. Ilyenkor ő megháromszorozza erejét s elkérkedik vele, hogy egész esztendőre néhány hét alatt be bírta keresni a kenyért.

Csakhogy ez az utóbbi már nem előnye — baja s nagy hibája a magyar embernek. Ot hat heti bántulatos munkára, leszámlítva a szántást, a vetést s néhány elmaradt itat-lan kisebb munkát, negyven hetet pihen a magyar ember s azt hiszi, — hogy joggal is teszi. Pedig a mindennapi kenyérrért mindennap tartoznak dolgozni valamit, az volna a természet. Az aratásokról nagy erőfeszítést indokolják a természeti tényemények, megérti mindenki; de a hosszú pihenést nem indokolja semmi a világon. Az ember nem medve, hogy a nyáron gyűjtött zsirjából éljen télen át.

S az lenne a magyar nemzet igazi jöltöveje, aki megtanítaná s módot tudna nyújtani neki, hogy ha nem is oly erőltetéssel, de nem kevesebb kedvvel, szorítással s kitartással dolgozzék az egész éven át, mint aratás idején.

Mikor jön meg majd mi hozzánk is ez az idő!

Napi hírek.

— Kossuth és a magyar kirándulók. A párizsi kiállítás megtekintésére ma 800 magyar indult a fővárosból, He fi Ignác vezetésével. Az utazók tudva előleg Turinon keresztül mennek, a hol f. hó 4-én, a program szerint Kossuth Lajos fogadja őket. A rendező bizottság tagjai e napokban értekezletet tartottak, a hol mint a „N. P. J.“ írja több kormány-párti személyiség volt jelen s ezek azt a kérdést vetették föl, hogy Turinban való fogadtatás alkalmával politikai beszédek mondanak-e vagy sem. Előnk vita után a többség kimondta, hogy politikai beszédek nem tartatnak, s Helyf megbízottja, hogy erre vonatkozólag Kossuthot informálja. Ez a határozat a főleg leneségi párthoz tartozó képviselők körében nagy feltűnést keltett. Eötvös Károly, Hermann Otto és Károlyi Gábor gr. a napokban értekezletre hívták a fővárosban időző szélső baloldali képviselőket, hogy a rendező bizottságnak, véleményük szerint, jogosulatlan eljárása ellen megfelelő lépéseket tegyenek. Az értekezleten 14 függetlenségi párti képviselő vett részt, kik egyhangúlag elhatározták, hogy Kossuthoz levelet intézzenek, melyben utalva a kirándulás üzleti oldalára, fölkerik, hogy a társaságot ne fogadják. A vidéki párttagokat táviratilag kérték föl, hogy járuljanak hozzá ehhez a kérelemhez. Az idézett forrás szerint 26 aláíró lévén együtt, a függetlenségi párt egyik tagja a levéllel és az értekezletről fölvevő jegyzőkönyvvel Kossuth-

sógorral. A leány kétezer forintot kap mindjárt az esküvő napján.

Az asszony egyre jobban bálmul, a férfi meg annál jobban diesskedik. Már csak per Benő beszél a méltóságos urról. Benő ezt mondta, Benő azt mondta, Benő elintézi a dolgot a leány szüleié.

— Igaz még a nevé se mondták a menyasszonynak, — sürgeti most kíváncsian az asszony.

Molnár Károly kissé meghökken. A nevé? Enyje, hová is lett az a ezédula, melyekre Benő felírta? Keresgéli Molnár Károly ur mindegyik zsebében, de sehol sem találja. No már elvesztette. Hanem azon nem akadnak föl most, hogy a nevé nem tudják; bizonyosan jó családból való lesz, ha Zarándy Benő ajánlja.

(Folyt. köv.)

Akasztott emberek föltámasztása.

Már valami 600 év előtt szólnak angol-orzági tudósítások akasztott emberek új életre támasztásáról. Így olvashatjuk p. hogy 1264-ben egy Inetta nevű nő rablókkal való egyetértés miatt halálra ítéltetett s fölakasztott, három napig (ha igaz) függött az akasztófán s mégis új életre támadt és III. Henrikől kegyelmet kapott.

1313-ban Enderby Mathew valami bűntényért fölakasztott. Mikor levágták az akasztófáról s elakarták épen temetni, föl-éledt. 1363-ban ismét valami Wykesburn Walter főt, ily szerencsén; szintén akkor éledt föl, mikor az akasztófáról már levágták s egy targonczán a temetőbe vitték.

Hasonló esetek többször történtek a 15. és 16. századokban. A 17. században különösen gyakoriak voltak e példák. Dr. Plot említi egy esetet s az egyetemi collégium elnökére Dr. Walker Obadiáhra hivatkozik, mi-

szintén egy schweiczi embert tizenháromszor akasztottak föl s mégsem halt meg, mert légsóje valami betegség következtében egészen megcsontosult.

De egy esetről sem beszétek és irtak oly sokat mint Freen Anna esetéről. E szerencsétlen leányt 1650-ben december 14-én végezték ki Marstonben. Oxfordshireben, gyermekülés miatt. — o'y vsd volt ez, melyet csak a törvény erőszakos, önkényes magyarázása által lehetett bizonyítani. Mindenki sajnálta a szerencsétlen ifjú leányt. Miután a szokott ideig az akasztófán függve maradt, levágták s míg most a földön fektüdt, lábbal taposták, aztán a kötelek nyakán hagyva koporsóba tették e oda adták az orvosoknak feboncolás végett.

Bámulva vették észre, a mint a koporsót fölnyitották, hogy keble még piheg kissé; erre aztán ütéseikkel s föjtogetá okkal neki mentek, de a szándékolt feboncolásnál jelenlévő magasállású orvosok. — Sir William Petty a bonczatan tanára, Dr. Vallis a Magdalen-collegium elnöke s Dr. Clarke az oxfordi egyetem alkancz-llárja — pártját fogták.

„Ére aztán“, — ugymond Dr. Plot, — „elálltak az eöbbi szándékától, érvágás által mindjárt készüléket tettek a szerencsétlen leánynak fölélesztésére, meleg ágyba fektették s különböző gyógyeszközöket használtak fejére, torkára s mellére nézve, és pedig oly sikerrel hogy tizennégy óra múlva beszélni kezdett s másnap tökéletesen beszélt és buzgón imádkozott. E föltámasztási kísérletek alatt a kivégzéséi megbízott hivatalnokok örönek erejével el akarták újra huroczolni s végrehajtani rajta a halálos ítéletet; hanem a derék orvosok közbenjárása folytán a város akkori parancsnoka, Kelsey ezredes őrséget állított föl a ház előtt, hogy addig őtalmazzák a szerencsétlen, míg csak fe több helyről ki nem eszközlik meggyógyulását. Ezer meg ezer ember jött ezalatt látni őt s

dicsérték az isteni gondviselés igazságos voltát, hogy ily módon kitüntette a szegény leány ártatlanságát.“

Dr. Plot nem ír arról, vajon az orvosok tettek-e kielégítő vizsgálatot azon anatómiai vagy physiologiai okokat illetőleg, melyeknek köszönhetette a leány életben maradását; hanem arról tudósít, hogy az újra fölélesztésnél főleg arra irányozták figyelmüket, vajlon mi y lekváltozásokat fognak észlelni. Ugy látták, a félóra akasztás nem tett valami különös benyomást emlékező tehetségére.

Mághoz tért, mintha valami álomból ébredett volna fel; nem lassanként nyerte vissza beszéző tehetségét, hanem egyszerre s ott folytatta beszédét, a hol az akasztófán elhagyta.

E nevezetes eset 1556 rendbeli leírásai közül egy sem nyújt elég világosítást. A nép akkor a republica id-jében nagyon valószínűs szellemű volt s a szellem természetesen azon hitre vette, hogy Grean Anna megmentése közvetlen isteni befolyás által történt.

Az orvosi tudomány egyébként kevésbé gyarapodott ez eset által, mint a költészet. Husz vagy harmincz különböző vers maradt még most is föl azon korszakból, melyek az esetről szólnak. Green Anna maga, mintán kegyelmei kapott, csendesen visszavonult Steeple Bartonba, hol férjhezment, gyermekeket kapott s 1659-ben halt meg.

Külföldről ugyanazon időben ítétek halála valami Gordon nevű rablót. Ez ember módot talált, hogy megnyerje egy fiatal sebez segélyét, ki a kivégzés előtt egy kis csövet dugott egy fölmentzett nyíl áson légeső jébe, hogy így szabadon lélegezhessen az akasztófán is. A fogás nem sikerült. Mikor levágták az akasztófáról, lélegezett ugyan még kissé, de nem bírták többé föltámasztani. 1658-ban egy szolgálót akasztottak fel

Oxfordban s tovább hagyták az akasztófán, mint rendszeren szokták; valószínűleg Green Anna c-odlatos föltámasztása miatt. Mindamellett mikor levették, még élt. Teljes mértékben alkalmazzák rá a törvény szigorját; fölakasztották másodsor.

1705-ben egy Smith John nevű tolvajt akasztottak föl Tyburnban. Mikor már néhány percig az akasztófán függött, akkor érkezett a parancs, hogy el kell halasztani az ítélet végrehajtását; mindjárt lementették a kötérről s egy szomszéd háza vitték, hol az orvos eret vágott rajta és életre támasztotta.

Nagy érdekeltséget keltött Edinburgban 1724-ben Dickson Margit esete, kit gyermekgyilkolás végett akasztottak fel. A holttestet levéve koporsóba tették s rokonai egy talyigán Musselburghba vitték, hol el akarták temetni. A talyiga rázása s a szabad levegő hozzá férkezése, mely az egy helyütt meghaladt koporsón behatott, fötámasztották a tetsholtat. Kivették a koporsóból s kegyelmet kapott. Sokáig élt még családja körében, igen tisztességesen, becsületesen; sőt árult az utcán s az egész városban ismerték a „félíg akasztott Maggie“-t.

Még nevezetesebb volt Duell William esete, ki akkor éledt föl újra, mikor már a bonczák alatt volt. Ezt az embert 1740-ben akasztották fel Actonban. Miután mintegy 20 percig függött az akasztófán, levették és Surgeon's Hallba vitték boncolás végett. A bonczáron szolgái levették a megmosott testet, az orvosok pedig munkájukhoz láttak. De azon perczen, mikor a boncoláshoz akartak kezdeni, életjeleket vettek még észre rajta. Éret vágták s estére már felülhetett.

Most visszavitték a börtönbe; de a nép igatottsága oly nagy volt hogy a hatóság nem merté őt újra fölakasztatni. — Két nap alatt teljesen fe üdült. De emlékező tehetsége teljesen meg volt rongálva s elfeledte egészen

hoz megkörülmény tagjainak ménye s „N. P. J.“ sülése re má elint a melyro Kossuth Eötvös

gönyzik táljának dízsermet itéltek on teljesen elnökből hagyja

Váradí Tjos és ne Nagy Me és Feren zsebet, N mélyebb gondos N a g y napján, e dog háza vedés ut halottun ján déut 833. sors szertarta terfai s tétetni. ismerős Debrecz

nészno k szerződ vészik, e ez er for vesz a s

Önképe évi junio termében E. I. 5 Lajos 1 dek Sán József 1 Fülöp 3 bert 1 f Lajos 5 sz 2 f lős 2 fr heimban adomány egyesüle nyilván Engeszt

helybeli 10 én e kiránu dulásba kezhető Főpíacz

jövö tartja pavillon hozzá m nek ká ezen tá körben

a mi v ták, ho lyezte rint az s így szabads departa

17 tott em föl. Az hozták visszat em er tudós, legyen föbe üt nyatlot botrán

1 akasztó tóráról, ték, ki tal új vakmei elment ott ny színész

A tek, d pl. Ty tán fi akart vén, tétlün től me gazda orvosi

az az kit le szállit két nap

ság körében nagy izgatottság észlelhető, minek folytán egy zászlóalj katonaságot indítottak Raskába, a határra. Az ily rendszabályok nagyon érthetővé teszik, hogy Konstantinápolyban élénk a bizalmatlanság Szerbia iránt. Ha ez csapatokat küld a határra, úgy a porta is könnyen lesz még inkább szaporítani hadait O-Szerbiában. A kossói ünnepekre meghívták Milán királyt is, ki azonban nem fogadta el a meghívást, hanem csak akkor fogja fiát meglátogatni, ha ez Belgrádba visszaérkezett.

Orosz hadikikötő építése az Adriai tengerben. Berlinből a következő távirat érkezett: Az orosz kormány katonai egyezményt írt alá a montenegrói fejedelemmel, melynek értelmében az Antivári kikötő ülében orosz hajóállomás állítottassék.

Az egyezmény értelmében az orosz tengerügyi hivatal föl van jogosítva:

1. Megtenni a szükséges védelmi munkálatokat azon magaslatok illetőleg, melyek az Antivári kikötőt uralkodják.
2. Az öböl partján rakpartokat emelni.
3. E rakpartok közelében erődített épületeket emelni, hadiszereket, élelmi czikkéket tárolni.
4. Hadihajókat tartani az öbölben, a származó minden tekintet nélkül.
5. Az Antivári kikötőben állandóan tengerész-tiszteket és parti tüzérekből álló küldöttséget készletben föltartani.
6. Antivaritól északra nyugatra érő erődöket emelni, a Susna osztrák erőd esetleges átadását ellensúlyozandó, a mely erőd Dalmácia és a montenegrói terület közve beékeve. — A fenti egyezmény, mely Nikita fejedelemtől szentpétervári tartózkodása alatt dolgoztatott ki, június 3-án lón elfogadva.

A delegációkból.

A magyar delegáció hadügyi bizottsága a hadügyi költségvetés tárgyalása közben az egyéves önkéntesek számára készülő utasítás ügyében kérdést intézett B u a u r báró közös hadügyminiszterhez, — ki erre következőleg felelt:

Az egyéves önkéntesek kiképzésére vonatkozó utasítás éppugy, mint minden utasítás, mely a hadsereg belső szervezetére és kiképzésére vonatkozik, a korona szentesítésének van fentartva. Az utasítás beható támaszkodások alapján állapított meg és már ő felsége elé terjesztetett.

A miniszter meggyőződése az, hogy az utasítás teljesen megfelel a törvényes határmányoknak. Az utasítás azon irányból indul ki, hogy az egyéves önkéntesekből ne csak tudományosan kiképzett, hanem különösen gyakorlatilag is megfelelő tartaléktiszteket nyeressenek. Ennek megfelelőleg az egyéves önkéntesek első sorban az egyévi önkéntesi iskolákban együttesen elméleti tanfolyamot fognak végezni és azután megfelelő csapat-tisztjeiknél a szükséges gyakorlati kiképzést nyerni. A tanterv aként lett rövidítve, hogy mindenkitől, ki nek ambíciója és akarata is van, hogy tartaléktiszt legyen, megvárható és megkövetelhető, hogy a szükséges vizsgát sikerrel fogja letelni. A második szolgálati év alkalmazásának szükségessége, a miniszter meggyőződése szerint, a legkisebb mérvre fog szorítkozni.

A miniszter igyekezett, módokat találni, hogy azon egy évi önkéntesek, kik szorgal-

muk és jóakaratok dacára sem bírnak a tartalékos tiszti álláshoz megkövetelt kellekkel, a második szolgálati évtől felmentessenek, továbbá, hogy annak ki nem tökéletesen bírja a nyelvet, a vizsga letétele megkönnyítessék, végül, hogy azok, kik az elméleti tanfolyamokban még sem felelnek meg teljesen, még mindig tartaléktisztekké legyenek kvalifikáltak, ha gyakorlati tekintetben különösen alkalmazásnak bizonyulnak. A csapatparancsnokoknak kötelességévé tétetett, hogy az egyéves önkénteseknek módot nyújtsanak, hogy használható és gyakorolt tisztekké kiképezessék magukat, ezen irányban gondoskodás történik, hogy az ezredeknél az egy éves önkéntesek részére külön iskolák létesíttessenek. Hol egyes csapattesteknél az egyéves önkéntesek elégséges számmal nincsenek, azok más csapat-testek egyéves önkéntes iskoláiba osztatnak be, gyakorlati tanfolyamot azonban minden önkéntes a maga csapattesténél tartozik leszolgálni. Az önkéntesi iskolák századosi rangban álló jártas tisztek vezetése alatt fognak állani és oktatókúl különösen alkalmas tisztek fognak az iskolákhoz beosztatni. A nyelvkerdeszt illetőleg a miniszter arra kéri a bizottságot, hogy a teendő intézkedéseket illetőleg bizalommal viseltessék. Az új önkéntesi tanfolyamok gyakorlati berendezésében más szellem uralkodik, mint az eddigiekben. Az elméleti vizsgán az önkéntesnek szabadságában fog állani, hogy azon nyelvet is használhassa, melyben a vizsgát könnyebben letelheti, a német nyelven azonban annyira birtokában kell lennie, hogy a szolgálatot teljesíthesse.

Aratás.

A „társaságban“ saison morte-nak hívják. Táncz, hangverseny, mulató-termek, színházak kapui bezáródnak; törvényhozók, magas bírók, iparvállalatok, részvénytársulatok nem tartanak üléseket; a szalonok redőnyeit leeresztik, lakóik elmenekülnek Svájcba, Skandináviába egy kis hívő szelő után; aki pedig olyan boldogtalan, hogy itthon marad, a dunaparti corzó akácait, vagy az Erzsébetter platánjai alatt nyalakodik egy csöves fagyalton és szítja a fűrhete len melet.

Az ugynevezott művelt osztályok munkája szünetel, vagy legalább lankadtabban folyik.

Az alatt a meleg nap sugar megéri a ringó kalásztengert, aranyára változtatva mérhetlen területet. És fölkel a nemzet zöme, a csendes igyekeletességben élő nép maga, fölfegyverkezik a maga fegyvereivel s kiáll a maga csatamezejére: „Az én munkám most kezdődik igazán, ide nézzetek!“

Szörleto oda tekinteni valóban. Aki a magyar népet nem látta élő két szemével aratás idején; fogalma sem lehet arról az életéről, arról a csodálatos határos munkaképességről, melyet ez a nép ilyenkor kifejt, mikor a nemzet többi osztályai pihenőre térnek. Nincs Európában ország, ahol a gabonával bevetett föld területe a lako ság számához arányitva, nagyobb lenne, mint Magyarországon. S nincs Európában ország, ahol aratás mind a mellett aránylag oly rövid idő alatt menne végbe, mint Magyarországon. Csaknem ugyanegy időben érnek meg mindünk minden nevezetesebb gabonaneműi. A gazda kimegy a mezőre, úgy találja, hogy vetésének nagyobb része zöld még, s mint valami hadvezér elrendezi agyvelejében, kicsoda sorrendben fogja lesaratni az életet. Csak néhány

napra rá érett aranykalászok tengerét látja hullámozni az imént még zöld mezőn, le kell aratnia szaporán, ha azt nem akarja, hogy kiperegjen a fele és gonoszul vesszen, amit isten adott.

Ilyenkor aztán a ki kezét-lábát bírja, mind ki a mezőre s éjjen ám a munka a keze alatt kinek-kinek, mert igazán égető. Dül a rend a kasza, gyülik a kéve a sarló alatt. Kereszttel lesz tele a mező, a legdésebb kereszttel valamennyi között: az segít meg elviselni a többi keresztest is, amit a sors rák mért. Példát jöhet venni ilyenkor népiunktól a hangya és a méh.

Hej, sóhajts fel a politikus, ha ez a mi népiunktól így dolgoznék az egész éven át, mint így aratáskor: mi lehetne ebből az országból!

Mert a mit a magyar nép ilyenkor fölmutat, annak nem bírja mását fölmutatni más nép a világon. S a ki a mi népiunktól e munkánál látja, lehetetlen, hogy tisztelettel, rokonszenvvel ne hódoljon neki.

A fizikai nagy erőfeszítéshez hozzá nem szokott ember ájultan rogyna össze, ha csak egy óráig kellene is végeznie a júliusi égi verőfényben, a mit a földműves öt-hat hétet kereszttel hajnalpirkadástól sötét éjig, néha éj jel is, holdi éjig végz s bizony nem ártana egy második Mátyás király, aki a népre csak fitymáva tekintő kényes nagy uraknak sarlót, kaszát nyomva a kezébe, megízleltetné a szegény nép által panasz nélkül, sőt vidám örömmel, igaz kedvteléssel teljesített munka fáradsalmát. Hej, de megbeszülnek azt a szegény népet, hej, de beismernék, hogy igazi hős ilyenkor az a rongs paraszt: a mindenkinek élet adó, becsületes, békés csata hóse.

Hős vagy te ilyenkor, édes, drága népiunktól. A létért való küzdelem nagy csatáját vívod! És vívod nem az anyagi jutalmért csupán, mely belőle rád néz. A te küzdelem nincs hiájával a magasabb eszmének. Van abban ne mesebb rugó is a mindennapi kenyérnél: az az érzet, hogy annak a munkának egy arasznyi idő alatt végére kell járni, ha török, ha szakad. A lelkiismeret, a pontoság, a kötelességérzet, sőt még a büszkeség erkölcsi momentuma is belejártszik itt. A „vagyonok olyan legény, mint te, vágok olyan rendet, mint te“, egyszerű nóta csak; de abban a nép büszke öntudatának van kifejezve meglepően magas foka Versenyre hívás a munka csataterén, melyen győztesnek maradni legnagyobb dicsőség. S bizony van abban valami magasatos, midőn egy egész nép keresi ebben dicsőségét, mint ahogy a magyar nép keresi az aratásban, melyet hogy bágyadtan, immedámmal, szalmázva végezzen, az eszébe nem jut a hit ványának sem.

Ugy kell azt csinálni, mintha az egész világ nézné; kasza után kalászt hagyni, kévét lazán kötni keresztet kuszálva állítani, — az nem lehet! csufja lenne az egész vidék nek, kit rajta kapnának s lany nem menne hozzá, nótt csinálnának ró a többi legények.

Jól dolgozni, hogy az árguszemű gazda se találgon benne kivetést s a mellett serényen, gyorsan és kitartóan — ezt fátuszserű szük győsekné tekintni a magyar földművelő, melynek általános érvényű szigora alól szegyelne egérutat keresni. Ez az a romatlan ör erő, mely még élénken lüktet az egyszerű emberben. Fizikai és morális erő egyesülése, melyre építeni lehet, építeni nagy dolgokat. A mig ez az erő nem hagyja el, addig hiába teszik népiunktól „Aussterbe-état“-ra a tudós doktor. Az a nép nem pusztul el, az a nép megél.

dicsérték az isteni gondviselés igazságos voltát, hogy ily módon kitüntete a szegény leány ártatlanságát.

Dr. Plot nem ir arról, vajon az orvosi tettek-e kielégítő vizsgálatot azon anatómiai vagy fiziológiai okokat illetőleg, melyeknek köszönhetette a leány életben maradását; hanem arról tudósít, hogy az ujra fölélesztésnél főleg arra irányozták figyelmüket, vajon mi y lekváltozásokat fognak észlelni. Ugy látták, a felőrai akasztás nem tett valami különös benyomást emlékező tehettségére.

Magához tért, mintha valami álomból ébredett volna fel; nem lassanként nyerte vissza beszéző tehettségét, hanem egyszerre s ott folytatta beszédét, a hol az akasztófán elhagyta.

E nevezetes eset több rendbeli leírásai közül egy sem nyújt elég felvilágosítást. A nép akkor a respublica idejében nagyon valószínűs szemlélő volt s e szemlél természetesen azon hitre vezetett, hogy Green Anna megmentése közvetlen isteni befolyás által történt.

Az orvosi tudomány egyébként kevésbé gyarapodott ez eset által, mint a költészet. Husz vagy harmincz különböző vers maradt még most is föl azon korszakból, melyek az esetről szólnak. Green Anna maga, miután kegyelmét kapott, csendesen visszavonult Steeple Bartonba, hol férjhezment, gyermekeket kapott s 1659-ben halt meg.

Körülből ugyanazon időben ítélték hátra valami Gordon nevű rablót. Ez ember módot talált, hogy megnyerje egy fiatal leány segítségét, ki a kivégzés előtt egy kis csövet dugott egy fölmesztett nyúlson légeső jébe, hogy így szabadon lélegezhessen s az akasztófán is. A fogás nem sikerült, Mikor levették az akasztófáról, lélegzett ugyan még kissé, de nem bírták többé föltámasztani.

1658-ban egy szolgálot akasztottak fel

Megnyugvást szerez az aggódo honfik bel nek, úgy látva dolgozni a népet, a hogy a mienk dolgozik. Nem úgy van itt, mint egyéb munkánál, a hol a rossz, a gyenge munkás föltartoztatja, magához szállítja le az erősebbet is. Itt megfordítva van, a gyengének kell erőlködni az erős után: sarkában a kasza. Száz és százezeren, kiinn a sík mezőkön, a sima dülökön, ott végezve 12—16 órai munkát epeztő hőségben s mellé még dalolva, ernyedni nem tudva s jó kedvvel folytatva, hol tegnap elhagyták, hetekig meg hetekig.

Ezt egy nemzet sem bírja utánuuk csinálni, ebben a mi népiunktól specialista. — De büszke is rá s meghalna szegyelésében az alföldi ember, ha a külföldről importált nagy erejű híres munkabíró nép, melyet egy nagy birtokoshoz bemutatának, serkentőnek, vagy tán oktatóknak, valamikép győztes lenne ellenében. Ilyenkor ő megháromszorozza erejét s elkérkedik vele, hogy egész esztendőre néhány hét alatt be bírta keresni a kenyerét.

Csakhogy ez az utóbbi már nem előnye — baja s nagy hibája a magyar embernek. Őt hat heti bámulatos munkára, leszámítva a szántást, a vetést s néhány elmaradt találatlan kisebb munkát, negyven hetet pihen a magyar ember s azt hiszi, — hogy joggal is teszi. Pedig a mindennapi kenyérért minden nap tartoznék dolgozni valamit, az volna a természetes. Az aratásori nagy erőfeszítést indokolják a természeti tűnemények, megérti mindenki; de a hosszú pihenést nem indokolja semmi a világon. Az ember nem medve, hogy a nyáron gyűjtött zsirjából éljen télen át.

S az lenne a magyar nemzet igazi jöltetője, aki megtanítaná s módot tudna nyújtani neki, hogy ha nem is oly erőltetéssel, de nem kevesebb kedvvel, szeretettel és kitartással dolgozzék az egész éven át, mint aratás idején.

Mikor jön meg majd mi hozzánk is ez az idő!

Napi hírek.

Kossuth és a magyar kirándulók. A párizsi kiállítás megtekintésére ma 800 magyar indult a fővárosból, He fignác vezetése alatt. Az utazók tudva evőleg Tarinon keresztül mennek, a hol f. hó 4-én, a program szerint Kossuth Lajos fogadja őket. A rendező bizottság tagjai e napokban értekezletet tartottak, a hol mint a „N. P. J.“ írja több kormány-párti személyiség volt jelen s ezek azt a kérdést vetették föl, hogy Turinban való fogadtatás alkalmával politikai beszédek mondattak-e vagy sem. Előnk vita után a többség kimondta, hogy politikai beszédek nem tartatnak, s Helly megbízottat, hogy erre vonatkozólag Kossuthot informálja. Az a határozat a fővárosi bizottság részéről, hogy a rendező bizottságnak, véleményük szerint, jogszerűen eljárása ellen megfelelő lépéseket tegyenek. Az értekezleten 14 független párti képviselő vett részt, kik egyhangulag elhatározták, hogy Kossuthhoz levelet intéztek, melyben utalva az akasztófán üzületi oldalára, föl-kérlik, hogy a társaságot ne fogadja. A vidéki párttagokat táviratilag kérték föl, hogy járuljanak hozzá ehhez a kérelemhez. Az idézett forrás szerint 26 aláíró lévén együtt, a függetlenségi párt egyik tagja a levelel és az értekezletről fölvetett jegyzőkönyvvel Kossuth-

sógorral. A leány kétezer forintot kap mindjárt az esküvő napján.

Az asszony egyre jobban bálul, a férfi meg annál jobban dicsékedik. Már csak per Benő beszél a méltóságos úrról. Benő ezt mondta, Benő azt mondta, Benő elintézi a dolgot a leány szüleiivel.

— Igaz még a nevé se mondat a menyasszonynak, — sürgeti most kíváncsian az asszony.

Molnár Károly kissé meghökken. A nevé? Nyíje, hová is lett az a czedula, melyekre Benő felírta? Keresgéli Molnár Károly ur mindégynyik zsebében, de sehol sem találja. No már elvesztette. Hanem azon nem akadnak föl most, hogy a nevé nem tudják; bizonyosan jó családból való lesz, ha Zarándy Benő ajánlja.

(Folyt. köv.)

Akasztott emberek föltámasztása.

Már valami 600 év előtt szólnak angol-orzági tudósítások akasztott emberek új életre támasztásáról. Így olvashatjuk p. hogy 1264-ben egy Inetta nevű nő rablókka való egyetértés miatt halálra ítéltetett s fölakasztott, három napig (ha igaz) függött az akasztótól s mégis új életre támadt és III. Henrikől kegyelmet kapott.

1313-ban Enderby Mathew valami bűntényért fölakasztott. Mikor levágták az akasztófáról s elakarták épen temetni, föl-éledt. 1363-ban ismét valami Wykesburn Walter járt ily szerencsésen; szintén akkor éledt föl, mikor az akasztófáról már levágták s egy targonczán a temetőbe vitték.

Hasonló esetek többször történtek a 15. és 16. századokban. A 17. században különösen gyakoriak voltak e példák. Dr. Plot említ egy esetet s az egyetemi collégium elnökére Dr. Walker Obadiáhra hivatkozik, mi-

szorint egy schweiczi embert tizenháromszor akasztottak föl s mégsem halt meg, mert légsője valami betegség következtében egészen megcsontosult.

De egy esetről sem beszélték és irtak oly sokat mint Freen Anna esetéről. E szerencsétlen leányt 1650-ben december 14-én végezték ki Marstonban. Oxfordshireben, gyermek köles miatt. — o'y véd volt ez, melyet csak a törvény erőszakos, önkényes magyarázása által lehetett bizonyítani. Mindenki sajnálta a szerencsétlen ifjú leányt. Miután a szokott ideig az akasztófán függve maradt, levágták s mig most a földön feküdt, lábba taposták, aztán a kötelel nyakán hagyva a kopsóba tették s oda adták az orvosoknak fölbontozás végett.

Bámulva vették észre, a mint a kopsót fölnyitották, hogy keble még piheg kissé; erre aztán ütésekkal s fojtogatással nekimentek, de a szándékolt fölbontozásnál jelenlévő magasállású orvosok. — Sir William Petty a boncztan tanára, Dr. Vallis a Magdalen-na-collégium elnöke s Dr. Clarke az oxfordi egyetem alkanczóllárja — pártját fogták.

„Ere aztán“, — ugymond Dr. Plot, — „elárlak az e öböl szándéktól, érvágás által mindjárt készületeket tettem a szerencsétlen leánynak fölélesztésére, meleg ágyba fekteték s különböző gyógyszerközeteket használták fejére, torkára s mellére nézve, és pedig oly sikerrel hogy tizenegy óra múlva beszélni kezdett s másnap tökéletesen beszélt és buzgó imádkozott. E föltámasztási kísérletek alatt a kivégzéssel megbízott hivatalnokok erőnek erejével e akarták újra hurcolni s végrehajtani rajta a halálos ítéletet; hanem a derék orvosok közbenjárása folytán a város akkori parancsnoka, Kelsey ezredes őrséget állított föl a ház előtt, hogy addig őtalmazzák a szerencsétlent, mig csak te több helyről ki nem eszközlik megkegyelmezését. Ezer meg ezer ember jött ezalatt látni őt s

a mi vették, hol lyezte rint az s így r szabads depotté 17

tott em föl. Az hozták, visszat em er tudós, legyen főbe üt nyatlot botrán 17

akasztó főáról, ték, ki tal u vakmer elment ott ny színész 17

tek, d pl. Ty tán fő akart vén, tettlín tól me gazdag orvosi 17

az az kit le szállit pár na

hoz meg körülmén tagjainak ménye s „N. P. J.“ sülésére rökben m már elint a melyrő Kossuth Eötvös K

gönyzik talyának diszernem itélték od teljesen elnökeibő hagyja

Váradí T jos és ne Nagy M és Ferenc zsebet, N mélyebb gondos N a g y napján dog háza védes utá hajtottján délut 833. sor szertartá terfija s tétetni. ismerőse Debrecz

nészno k szerzőv jzatsk, m ezer fori vesz a s

Ünkéző évi júnit termébe E. I. 5 József 1 Fülöp 3 bert 1 f Lajos 3 zsef 2 f lős 2 fr heimban adomány egyesülő nyilvání Engeszt

helybéli 10 én ed kirándul dulásba kezhtbn Főpiacz

j ö v o tartja n pavillon hető m nek kie ezen tá körben

gódó honf. bel-
pépet, a hogy a
u it, mint egyéb
gyenge munkás
ítja le az erő-
n, a gyengének
arkában a kasza,
sik mezőkön, a
2-16 órai mun-
lé még dalolva,
dvvel folytatva,
meg hetekig.
ria utánunk esz
cialista. — De
egyenletében az
importált nagy
lyet egy nagy
küntének, vagy
ztes lenne elle-
zozza erejét s
stendőre néhány
senyerét.
mar nem előnye
gyar embernek
ára, leszámítva
elmaradhatat-
het piben a
hogy joggal is
nyért minden-
it, az volna a
gy erő-sztest
nyek, megéri
st nem indokolja
nem medve, hogy
jen télen át.
met igazi jól-
lot tudna nyuj-
er előtéssel,
rettel és ki-
éven át, mint

hozzánk is ez

kirandulók. A
ma 800 magyar
vezetése alatt.
mon keresztül
ogram szerint
rendező bizott-
tet tartottak,
több kormány-
szék azt a kér-
an való fogad-
zések mondat-
tán a többség
zések nem tar-
gy erre vonat-
Ez a határozat
ozó képviselők
Eötvös Károly,
or gr. a napok
városban időző
hogy a rendező
nt, jogosulatlan
eket tegyenek.
égi párti kép-
ulag elhatároz-
atnének, mely-
i oldalára, föld-
gadia. A vidéki
fől, hogy járul-
hez. Az idézett
együtt, a füg-
levéllel és az
gyvel Kossuth-

az akasztótán,
minőség Green-
tit. Mindamel-
eljes mértékben
orát; fölkasz-

neví tolvajt
sor már néhány
akkor érkezett
ztani az ítélet
zettek a köté-
k, hol az orvos
asztotta.
Edinburghban
kit gyermek-
l. A holttestet
onai egy talaj-
el akarták te-
szabad levegő
helyézt meg-
masztották a
sóból s kegyel-
aládja körében,
n; sőt árult az
herték a "félig

Duell William
mikor már a
bert 1740-ben
an mintegy 20
n, levették és
olás végett. A
k s megmos-
munkájokhoz
a boncolás-
vették még
ére már felil-

mbé; de a nóp
y a hatóság
— Két nap
közé tehetősége
iedte egészen

hoz megy és szóbelileg is felvilágosítja, azon körülmények felől, a melyek az utazó társaság tagjainak fogadását, a párt többségének véleménye szerint nem teszik kívánatosná. — A „N. P. J.“-nak a főntebbiekben közölt érte- sülésére vonatkozólag függetlenségi párti körökben ma azt beszélték, hogy a vitás ügy már elintéztetett s ennéltozva azt a levelet, a melyről főntebb szó van, nem küldik ki Kossuth Lajoshoz s így Helly Ignácznak Kossuthoz jutását nem akadályozza meg — Eötvös Károly.

— **Munkács újabb diadala.** Párisból sürgönyzik: A világhírlapok szepmüvészeti osztályának jury-je megkezdte munkálatait. A díszjermet Munkácsy Mihály festőművésznek ítélte oda. E határozat csak akkor válik teljesen érvényessé, ha az összes osztályok elnökeiből alakított felsőbb jury is jóváhagyja.

— **Gyászjelentés.** Özv. Nagy Gáborné, Váradi Terézia, Nagy Teréz, Dr. Nagy Lajos és neje György Mariska, Jenő fiukkal; Nagy Maria és ferje Borbély János, Miklós és Ferencz fiukkal; Nagy László, Nagy Erzsébet, Nagy Julianna és Nagy Imre a legmelyebb fájdalommal tudatjuk a jó férjnek, gondos apának, apósának és nagyapának Nagy Gábornak f. évi június hó 30-ik napján, d. u. 3/5 órakor, életemek 67-ik, boldog házasságának 39-ik évében, hosszas szenvedés után bekövetkezett halálát. Kedves halottunk por-ándó részei Julius hó 2-ik napján délután 3 órakor, a Nagy-péterfia utcazi 833. sorszámú házuktól az ev. ref. eg. ház szertartásai szerint tartandó ima után a péterfiai sírkertben fognak örök nyugalomra térni. E végtisztességetekre rokonainkat s ismerőseinket bánatos szívvel meghívjuk. — Debreczen, 1889. jun. hó 30.

— **Bucus a szinpadtól.** Pajor Emilia színésznő ki par év előtt Debreczenben volt szerződve s ki mostanság a budai szinkörben játszik, miután egyik nagybátyjától tizennyolcz ezer forintot örökölt, virágvasárnapján bucsut vesz a szinpadtól s a magánéletbe vonul.

— **Köszönetnyilvánítás.** A kereskedő ifjak önképző egyesülete saját pénztára javára f. évi június hó 15-én a „Margit“ fürdő vigadó termében tartott táncestélyen felüljéztek: E. I. 5 frt, Fabriczius Géza 1 frt, Ganovszky Lajos 1 frt, Dr. Kardos Samu 1 frt, Benedek Sándor kir. mérnök 1 frt, id. Weidner József 1 frt, Szabó Sándor 2 frt, Geréby Fülöp 3 frt, Stern Győző 1 frt, László Albert 1 frt, Lippmann Sámuel 4 frt, Sesztina Lajos 3 frt, Jánosy József 1 frt, Biró Győző 2 frt, Kardos László 2 frt, Szabó Miklós 2 frt, J. Deutschmann & Co. ezen Mannheimban 5 frt, együtt 41 frtot. Ezen szives adományokért az itt megnevezett uraknak, egyesületünk nevében, hálás köszönetemet nyilvánítottam. Debreczen, 1889. július 1-én. — Engeszer József biz. elnök.

— **Olcsó utazás Budapestre.** A m. á. v. helybeli városi menetjegy irodája által, f. hó 10-én este 10 órakor 50% mérsékelt társas kirándulás rendeztetik Budapestre. E kirándulásban résztvenni szándékozók már jelentkezhetnek f. hó 8-áig fentnevezett irodában. Főpiac, Telesi utca sarkán.

— **Az iparos ifjuság önképző-egylete jövő vasárnap július 7-én este tartja nyári táncvigalmát a nagyerdő Dobos-pavilonban.** A rendező bizottság minden lehető megtett a megjelenő közönség igényeinek kielégítésére s azon körülményből, hogy ezen táncvigalom iránt már is a legszélesebb körben érdeklődnek, következtetni lehet, hogy a mi vele történt. Az orvosok azt gyanították, hogy egy vértőlús oly állapotba helyezte testét ama végzetes perczben, miszerint az erek elentállhattak az összeszorítás s így megölön mentve az élet számára. Hanem szabadságát nem nyerte vissza az étellel; deportáltak.

1752-ben Ewen Macdonald nevű akasztott ember szintén a bostoneremben ébredt föl. Az orvos, kihez a hullát boncoló végett hozták, — kissé kiment a tereből s a mint visszatért, bámu va látja, hogy az akasztott ember ül az asztal közepén. Az embertelen tudós, hogy a boncolási alkalmotól meg ne legyen fosztva, nehéz pörölyt kap kezébe s főbe üti a szerencsétlent, hogy holtan hanyatlott vissza. Ez irtózatot eset nagy megbotránkozást szült azon időben.

1767-ben Redmond Patrick nevű szabót akasztották Corkban. Miután levették az akasztótól, egy Glover nevű színész házába vitték, ki dörzsölés és mindenféle más módok által új életre támasztotta őt. Redmond oly vakmerően szemtelen volt, hogy még azon este elment a színháza s a közönség rémületére ott nyilvánosan köszönetet mondott Glover színésznek élete megmentéséért.

A jelen században már ritkábbak ez esetek, de néhányszor mégis előfordultak. Így pl. Tyburnban akasztottak egy embert, ki aztán föléledt, mikor az orvos boncolásához akart kezdeni. Ez orvos, emberibb érzésű lévén, mint ama másik, kiről imént említést tettünk, titkon Amerikába szállította a haláltól megmenekültet, ott aztán ez ember meg gazdagodott s nagy vagyonát hálából a jöteve orvosnak hagyományozta.

Nálunk Győrött történt néhány év előtt az az eset, hogy Takács János fölkasztott, kit levették a bitőről s boncolás végett be szállították, a boncoló-asztalon fölébredt, de pár nap múlva meghalt.

e táncvigalom is egyike lesz a legsikerültebbeknek. A meghívók szétküldettek, a mégis véletlenségből az arra igényt tartó meghívót nem kapott volna, forduljon ez iránt az egyeleti gazdához. A táncvigalom Rác Károly zenekara fog közreműködni; az ételek és italok kiszolgáltatásáról pedig a derék Gyuri bácsi fog gondoskodni. — Ajánljuk az iparos ifjusági egylet ezen táncvigalmát a t. közönség figyelmébe.

— **Az alsófoku kereskedelmi iskola növendékei f. évi június hó 30-án bocsájtattak el,** mely alkalommal Zádor Lajos elnök ur a kereskedő társulat nevében kiosztotta szép beszéd kapcsán a jutalomdíjakat. Nagy János (II), 10 fros aranyat, Kardos Béla (III), Költök lugasa c. művet, Rác Béla (III), Eötvös, Karthausi-ját, Izsó Lajos (II), 2 fros tallért, Zik Pál (II), 10 fros aranyat, Jacobovits Sámuel (II), Toldy Irodalomtörténelem c. művet, Biács Ödön (II), 2 fros tallért, Takács Imre (II) Petőfi költeményeit, ugyanazt Nagy Imre (II), Fehér Jenő (I), 10 fros aranyat, Kohon Márton (I), Magyar költészet gyöngyei c. művet, Klein Lajos (I) 2 fros tallért, Jóna János (I), Hatszáz magyar dal c. művet kapott erneyedten szorgalma és példás magaviselete jutalmául. — E jutalomdíjak kiosztására Győrffy Aladár ur gyűjtött adományokat a kereskedők körében, s minthogy bokezségükből több folyt be a szükségelésre, a főlöleg a jutalomdíj-alapoz csatoltatik kamatoztatás végett; adakoztak pedig e nemes célra: Zádor Lajos, Győrffy Aladár, Szabó Lajos fia, Kardos Kászló, Bosznay Károly, Erber és Fleischmann, ifj. Lichtenstein József, Csanak József, ifj. Gyürky Sándor, Baum Miksa, Weinberger, Sesztina Lajos, Stern Győző, Pongrácz Géza, Nánássy Lajos, Bonnyás Emil, Gyenes Lajos urak.

— **Halálözás.** Scheer Jakab, Dr. Scheer Benőnek az izraelita hitközség derék ellátójának testvéröccse ma d. e. 10 órakor birteien szívizhűhdésben meghalt. A kávéházából szállították lakására, hol már az elősítő orvosok Dr. Ujtalussy és Dr. Popper csak pár percz múlva bealották a halál konstálhatták. A váratlanul bekövetkezett halál városszerte ősszinte részvételt kelt.

— **Köszönetnyilvánítás.** Fogadják hálás köszönetünket mindazon jó ismerőseink és barátaink, a kik Mikola Antal szeretett férjem és atyánk temetésén megjelentek és így részvétükkel bánatunkat könnyíteni óhajtották, ugyszintén a dalegylet azon t. tagjai, kik megható működésükkel résztvenni sziveskedtek. — A gyászoló család.

— **Marhat tartó gazdák figyelmébe.** Az 1888. évi 40,000. sz. földmívelési miniszteri rendelet 17. §-a szerint a marhalevelet kiállító közeg tartozván meggyőződni a marhalevelet kérés egyén tulajdonjogáról, nehogy a vásárló hajtani szándékozott tulajdonosok egymás irányában kellemtelenségbe jussanak, vagy esetleg a vásárló mehetésből kimaradjanak; figyelemztetnek, miszerint a marhalevelet a tulajdonosok vagy maguk személyesen vagy pedig törvényes meghatalmazottuk útján váltásák ki. Továbbá, hogy a marhalevél keltetői számítható egy évtelente után érvénytelenné válik. Az egészségi bizonyítvány a kiállítás keltétől 10 napig érvényes, midőn tehát a tulajdonos marhalevelet az egészségi bizonyítvány érvényesség megszűnté után használni akarja, tartozik azt ott, a honnan az állatot elhajtja, a marha evél kiállítónak az egészségi bizonyítvány megújítása végett bemutatni. Az újítás 10 napig érvényes, azonban a marhalevél érvényességi tartama alatt akárhánszor ismételtető. Az újítás csak azon helyre érvényes, mely a marhalevél utolsó rovatában megjelöltetett, de ha az állat ezen helyről visszahajtatik oda, hol a marhalevél kiállítatott, új újítás nem szükséges. — Ha az egészségi bizonyítvány még érvényes, de a tulajdonos az állatotak más mint az irányításban megjelölt helyre akarja hajtattai vagy szállítani, a marhalevelet új újítás végett szintén a marhalevél kiállítónál bemutatni tartozik.

— **A czár meggyilkolása.** Napok óta jár a hír feokszáryon városról-városra és felrázva esendes nyugalmából a szelid lelki embereket az a borzasztó hír, hogy a czárt megölték. Bizon megölték, igaz hogy megölték, el is voltunk rá készülvé!... Hát hogyne nem nyugszik a világ, míg minden czárt agyon nem lönek. Szegény III. Sándor! Hiszen megmondta azt mindenki, hogy majd úgy jár ő is mint az apja. Nihilista, dynamit, bomba! Tessék, bekövetkezett a mit annyian várva vártak. Ime itt van olvassátok! Megölték a muszka czárt! A kávéházban összedungják az emberek fejüket és sugdossák egymás fülebe a borzasztó hírt. Minden üzlet embernek a spekulációjába belezovoktette magát ez az iszonyu csapás! Hosszura nyulnak az arczok bürze uraiméknak — milyen veszteséget idézett ez a halál elő! Mennyi kár, — borzasztó. Az utcán ha két ember együtt megyen csak ennyit lehet hallani: „Igaz?“ Persze a czár haláláról van szó! Nálunk sincs nyugta tegnap óta a szegény telephonnak mindég cseng — egyre cseng — „Igaz?“ Egyik ember a másiknak adja kezébe a szerkesztőség ajtó kilincsét és azon kezdi: „Igaz?“ És ezt egyik sem a szánakozással, mintha csak azt akarná tudni, végre hát csakugyan megölték a czárt. Szegény czár, be sokan várják a halálát. Na hát vegre elég van téve a közönségnek: — megölték a muszka czárt: tot! puskával. —

— **Magyar művészno Parisban.** Marchesi asszony tizenkét tanítványa közül, a kik jun. 26-án délután a párisi salle Erardban előkelő és szakértő közönség előtt mutatták be énekművészetüket — mint az „E-s“ jelenti — egyetlen egy sem aratot annyi tapsot és oly határozott sikert, mint Komáromy Mariska. A mint fölépelt a szinre, hogy megkezdje énekét, nem egy helyen lehetett hallani: „C'est une Antrachienne!“ de a mint megcsendült kedves és hajlékony hangja, mindennemű előítélet tűnezni kezdett és rövid néhány percz múlva már valóságos tapsvihar jutalmazta a derék magyar művésznőt énekeért, Komáromy kisasszony Bizet „Gyöngyhalászok“ cz. operájából egy ariát és de Verdi: „Othello“-jából Desdemona imáját énekte ez alkalommal.

— **A vágóhid építési terveire** hirdett pályázatoknál az első díjat 600 frtot Ulrich Keresztély és Fischer Károly, a másodikikat 400 frt Kolbenheyer Viktor nyerték el. Mindkettő pesti építész.

— **A ritka II-es.** A nagy szebeni kis lutrinak e hó 19-én megtartott huzásán olyan számot huztak ki, mely a legutóbbi öt év alatt tartott 130 huzásou egyetlen egyszer sem került ki az urnából. Ez a ritka lutri szám a II-es. Ugy látszik, a hivatott lutrizők igen erősen raktak erre a száma, mert 20,000 frtot fizettek ki ezen a huzásou nyerményekért.

— **Zene.** Mától kezdve a Magyar király kávéházban ismét minden kedden, szombatou és vasárnap a Kiss Pista újonnan szervezett zenekara közreműködésével zene-estély tartatik.

— **Fecske irtás.** A „Nature“ cz. francia folyóirat élénk szemekkel eseteit ama pusztításokat, melyeket a divat kedvéért a fecskék közt végez visznek a szal fordul ovasóihoz, hogy működjenek a fecske-irtás ellen, mert kiümben néhány év múlva e hasznas madarat Franciaországban csak hírből fogják ismerni. A női fecske-kalapot dívatja oka annak, hogy különösen déli Frankonban óriási mértékben pusztítják e madárfajt. Észszer annyit irtanak ki, mint a mennyire szükség van s különösen a villanyos készülékekkel visznek végre tömegesen pusztításokat. Pedig egy fecske naponkint háromszor annyi kártékony rovarot irt ki, mint a mennyi egész testének ulya.

— **Nagy tüvész Sárospatakon.** Mult hó 28-án délután 5 órakor, mint az „Egyetértes“ nek írja, ismét tüvész pusztított Sárospatakon. A felvidéki tótok, akik az Alföldre képre járnak, a nagyvendéglo mellett szalonnát sütöttek s ugy látszik, hogy távozásuk alkalmával nem jól ottlaktak el a tüzet, mert a nagyvendéglo hírtelen kigyult s alig egy-negyed óra múlva tüzet fogott telea r. ektü. góth stüü templom faszindelyes tetőzete is. Arról, hogy a templomot megmentsek, szó sem lehetett, mert a templom magasságával fölért létra Sárospatakon nincs. Meggyuladt tehát az egész rozant tető s égett, ropogott kegyet enli. Rémes látvány volt, midőn a harangláb tüzben állt s a harangok egymás után lezuhantak, midőn a nagy vaskereszt a jángba borult tetőzetre esett s a templom boltzatát bezúta. — Tüzet fogott a templomtól a róm. cath. plebania, mely legalább 15—20 helyen égett egyezsere, míg a tetőt a tüzoltók és a Sárospatakon állomászó huszárság leverte; meggyuladt az apocazárda (növelde), de ezt megmentették, azonban a 450 ölnyi távo ságban levő hg. Windischgütz féle emeletes tisztiak, a hajdani trinitarius zárda leégett a magtárral együtt, melyben 15 waggon búza volt elhelyezve. Windischgrätzet a mu ttori tűz alkalmával is jelentékeny kár érte, a mennyiben 250 öl faja égett meg. A tisztikaról a szél a tüzes zsaratnokot átrepítette a várkertben keresztül a Husztacra, s ott meggyuladt ez orosz parochia s ezenkívül három ház. Szerencsére a tüzet itt is meg tudták fékezni s nagyobb baj nem történt. Minden épület a templommal együtt az „Első magyar általános biztosító társulat“-nál volt biztosítva. — Dókus Gyula központi főszolgabíró a tüvész folyamata alatt megjelent, s lelkes példájával buzdi-ma az csüggedőket. Ő a minapi tüvész alkalmából is sokat tett a károsultakért. Dókus Gyula volt az, a ki a tavalyi árvízveszély idejében megmentette a várost, folyvást kiünn lakott éjjel-nappal a töltésen, egy nyomorult cigányviskóban s intézkedett erélyesen és okosan.

x **Rajztanítás.** Alulírottak van szerencsése értesíteni a m. t. szülöket, hogy Julius 3-ikától kezdve, 6 hétre terjedő — hetenkint 3 napon reggel 8—10 óráig tartó — rajz-tanfolyamot nyitok. A beiratások Julius 2-től kezdve reggel 8—10 óráig eszközölhetők a főiskola rajztermében. Krisztiáni Alajos.

Elfordultak egymástól. Durcásan mutattak egymásnak hátat.

A feleség csak azt mondá: örök harag. A férj csak ezt: sohasem szeretlek többé!

S a mint elült a zivatar és beállott a borongós zord idő, egy gondörhajú, kékszemű szöszeke bébé gurult be a szobába.

A zivatar alatt elvonult, mint a kis madár; s most már előbujt a szobaleány is, meg a szakácsné is!

S hozták a levest! Haragosan ültek az asztalhoz! Egy szerető pár, a ki haragszik! Az az asszony mintha megakarna enni férjét haragjában — pedig ő maga is enni való.

Nem mozdultak.

— Edes mama tegyen fel székeembe!

— Mondjad a papának!

— Edes apa, tessék adni levest!

— Kérjed a mamát!

S a kis bébé csak nézett! Mi ez? A mama meg a papa nem csókolódnak, nem tréfálnak, nem nevetgetnek!

— Talán a mama nem akart mosakodni, hogy a papa haragszik? — kérde a picizny.

Ebéd után mogorva arccal ült-k a pam-lag két szélére. A kis Elek közéjük állt s rezett, mi lesz ebből.

— Hát ma nem megyünk sétálni papa? — Menj mamáddal!

— Csak menj papáddal!

— De hát már engem nem szeretnek? S a papa meg a mama egymásután majdnem könyözve ölelték meg gyermeküket.

A kis Elek pedig oda ment atyjához, behizelgően fogta meg kezét s lassan, félve, közelébb vonta őt; azután ugyanezt tette a mamával.

Mikor elérte a mama s a papa kezét, egyszerre fogta meg mindkettőjüket s kezdte összevonni, összehuzni. Mikor a házastelek keze összeért, mindkettő elfordult — mosolyogva. S a gyermek csak huzta-huzta őket közelébb, közelébb.

— Ha nem haragszanak rám, hát miért nem csókolnak meg?

A szülök egymásra néztek s ösztönszerűen odahajoltak a gyermek gömbölyü feje fölé, a hol arczuk találkozott.

Az érintkezés! arcz arcz mellett; van a vérben melegség, az idegben inger... s a haragvó házastelek egymást ölelték meg, közbe véve a gyermeket. Egyszerre sohajtják: — Edes Elek!

Hanem azért egymást csókolták.

Irodalom.

A pénzügyminiszter f. évi június 1-én 341. sz. a kelt határozatával a Lendvay Sándor szerkesztése mellett Budapestben megjelenő „Pénzügyi Utmutató“ czimű sorso-lási és pénzügyi szakfolyónyt, mint oly lapot, mely „szakértelemmel és pontosan van szerkesztve, az összes pénzügyi tisztviselők figyelmébe ajánlotta. A hivatkozott lapot, melyről a pénzügyi dolgokban bizonyára legilletékesebb helyről ily elősmérőleg nyilatkoznak, a magunk részéről is ajánljuk mindazok figyelmébe, a kik értékpapirokkal s főleg sorsjegyekkel bírnak. Előfizetési ára egész évre 2 forint, félévre 1 forint. Mutatvány számokat bérmentve küld a kiadó-kivalt Budapestben, Andrássy ut 84.

VASUT.

Debreczenből indul:		
B. pest—N. Váradi-té	d. e.	8 ó. 27 p.
" "	d. e.	11 ó. 49 p.
" "	este	10 ó. — p.
Szatmár felé	d. u.	3 ó. 49 p.
" "	éjjel	3 ó. 37 p.
Kassa felé	reggel	6 ó. 31 p.
" "	este	7 ó. 30 p.
" "	m. á. v. indóh.	éjjel 5. ó. 50. p.
" "	d. u.	4. ó. — p.
Nánás felé:	vásártér	reggel 6. ó. 07. p.
" "	d. u.	4. ó. 19. p.
Debreczenbe érkezik:		
Budapestről	ark. éjjel	3 ó. 06 p.
" "	d. u.	3 ó. 31 p.
" "	este	7 ó. 19 p.
Szatmárról	" d. e.	11 ó. 31 p.
" "	este	9 ó. 35 p.
Kassáról	reggel	8 ó. 02 p.
" "	este	9 ó. 11 p.
" "	vásártér reggel	7. ó. 59 p.
" "	este	8. ó. 43. p.
Nánásról:	m. á. v. indóh.	reggel 8. ó. 07 p.
" "	este	8. ó. 52 p.

Feloldó szerkesztő és kiadó laptulajdonos: **Vértési Arnold.**
Főmunkatárs: **Kereczag Vilmos.**

CSARNOK.

A békeangyal.

— (Családi kép.) —
Zivatar volt!
Odakint esendes, verőfényes nyári nap, bent meg esaládi tergeteg.
Azok a picizny ajkak, a melyek eddig csak enyelgésre nyitlak, most mennydörögtek s az a két főrízem, a melyik eddig csak merengeni tudott a feleség arczán, most vil-lámokat szórt!
Családi zivatar! mely után tisztul a levegő, a mo y után édesebb a szer-lem, éde-sebb a csók!

GESTREIFTE und KARRIRTE Seidenstoff von 80 kr. bis fl. 635 p. M-t. — (ca. 650 versch. Dess.) — vers. roben- und stückweise porto- und zollfr. d. Fabrik-Dépot G. Henn-berg (K. u. K. Hof-l. f.), Zürich, Muster umgehend, Briefe 10 kr. Porto.

FAIRBANKS MÉRLEGEK

az egész világon a legtekélyesebbnek elismert mérleg szerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerűek, rendkívül érzékenyek és tofósúlyai vannak ellátva. Tartósság, pontosság és könnyű kezelésükkel fogva az összes világra kitűnő első díjat nyert legkitűnőbb mérlegek.

A jutányos árakban — melyek súlyokkal számított tizedes mérlegek áránál nem magasabbak — a hitelesítés, csomagolás és vasútra való feladás költségei befoglaltnak. Ga dasági szeker- és zsák-mérlegeink, valamint marhamérlegeink a legkedveltebb mérlegszerkezetek.

Gyártásunk állami felügyelet alatt áll.
Czím: Osztr.-magy. Fairbanks társaság mérleg- és gépgyára John Block vezérigazgató.

BUDAPEST, Andrassy ut 23.

Árjegyzékkel és felvilágosítással szolgál a központi iroda. Gyár: Ujpest — K.-Mgyer. DEBRECZENI képviselőség SESZTINA LAJOS urnál.

Hentes üzlet megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudására hozni, miszerint hentes üzletemet a mai kor igényeinek megfelelően rendeztem be, hol naponta fehér, üstöt és paprikás szalonna, friss olvasztott zsír, vagy zsírnak való szalonna, továbbá friss és füstölt kolbász, friss tepertő, disznósajt, szalvaládé, virstli, parizer, sonka, szalámi és friss sertés hús kapható. Vidéki megrendeléseket is elfogadok és a legjutányosabb ártért kiszolgálók.

A n. é. közönség becses pártfogását kéri

CZEGLÉDI MIHÁLY

hentes.
Kis-czepléd-utca 156. szám.

Budapest 1885. Nagy dísz oklevél.	London 1877. Diszoklevél.	N. Palánkán 1887. Aranyérem.
--------------------------------------	------------------------------	---------------------------------

Csik és **József**

első sz. r. m. ment és víz-
hatlan mész-gyár.
BECSINBAN.
Központi iroda és raktár:
Budapest, V. k., Rudófi-rakpart 8. szám.

ajánlja a t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községek és egyházi előjáróságok, valamint a n. é. építő közönség becses figyelmébe saját gyármányu

Portland-cement és vízhatlan meszt
melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szállíthatnak

Arjegyzék és magyarázat kívánatra s készséggel megküldetik.

Kecskemét 1872. Ezüst érem.	Ujvidék 1875. Arany érem.	Szeged 1878. Erdem-érem.
--------------------------------	------------------------------	-----------------------------

Trieszt 1882. Arany érem.

4646.
1889. tkv.

Arverési hirdetem. kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtónak Erdélyi Ferencz ugy is mint kiskoru leánya Erdélyi Julianna gyámja végrehajtást szenvedő elleni 81 frt 62 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék (a debreczeni kir. járásbíró) területén lévő Debreczen városában fekvő a debreczeni 6121. stjkvben A + 1. r. 452. hrsz. a. bevezetett 2818. népsorszámu házastelekre az újabb árverést 957 frtban már megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1889. évi Julius hó 9-ik napján délután 3 órakor a debreczeni kir. törvényszék árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 95 frt 70 krt középzénben, vagy az 1881: LX. tcz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben, 1889. évi május hó 27-ik napján.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Nagy Károly
kir. tszéki bíró.

Az általános ismert jó hírnévnek örvendő s több oldalulag kitüntetett sósboroszesz készítményem — kelendőségénél fogva — sok utánzónak lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon czimjegyeimet módosítsom s arra kérek nyomatban saját házam külső alakját veszem föl, bejegyeztetvén azt egyszermind védjegyként a bupapesti iparkamaránál.

SÓSBORSZESZ

Gyors enyhítést eszközöl: csuzos szaggatás, fagyás, fog- és fejfájdalmak, szemgyengeség, bennulások, zsugorok stb. ellen; de különösen a bedörzsölés-kenő-gyógyomlónál (massage) igen jó hatásának bizonyult. Fogtisztító szerül is igen ajánlható, a mennyiben a foga fényét elősegíti, a foghúst erősíti és a szájt tisztá, szagtalan izt nyír a szesz elpárogása után, valamint ajánlatos e szer fejmosásra is, a hajidegek erősítésére, a fejkorpapézódés megakadályozására és annak megszüntetésére.

Ára egy nagy üveggel 1 frt, egy kisebb üveggel 50 Kr.

Brázay Kálmán

Budapest, V. kerület Múzeum-körút 23. sz. Kapható Debreczenben Geréby Fülöp urnál.

4647. sz.

1889. tkv.

Arverési hirdetem. kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Debreczen városa végrehajtónak Kis Gábor és neje végrehajtást szenvedő elleni 992 frt 43 kr tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék területén fekvő a debreczeni 196. sz. tjkvben A + 11168 hrsz. alatt felvett ingatlanra 1057 frt, — az ugyanazon sz. tjkvben A + 11223 hrsz. a. felvett ingatlanra 736 frt s végre az ugyanazon számu tjkvben A + 10983 hrsz. felvett ingatlanra 19 frt kikiáltási árban a B 7 rza azonkorlátozás, hogy az újostásu szántóföldek adásvevés és csere tárgyát csak házibirtokosok közt képezheti épségben hagyása mellett az újabb árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi Julius hó 10-ik napján délután 3 órakor a debreczeni kir. tszék árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 105 forint 70 krt, 73 frt 60 krajczárt illetőleg 1 forint 90 krajczárt középzénben vagy az 1881. LX. törvényezikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben, 1889. évi Május hó 27. napján.

A debreczeni kir. tszék mint telekkönyvi hatóság.

Nagy Károly
kir. tszki bíró.

3249. tk.

1889.

Arverési hirdetem. kivonat.

A h.-bösörményi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a h.-bösörményi takarékpénztár végrehajtónak K. Nagy Andrásné Balogh Rebeka örökösei, K. Nagy Klára Vizinger Sámuelné s társai végrehajtást szenvedők elleni 420 frt főke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék (a h.-bösörményi kir. járásbíró) területén lévő H.-Bösörmény városában fekvő a h.-bösörményi 2651. számutelejkvben A. + 2794. hrsz. alatt foglalt 2777 népsorszámu ház és udvarból álló ingatlanra az árverést 600 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1889. évi szeptember hó 11. napján délelőtt 9 órakor a H.-Bösörményi kir. járásbíró t. k. helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 60 frtot az árverés megkezdése előtt középzénben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt H.-Bösörményben a kir. járásbíró telekkönyvi osztályánál 1889. évi június hó 11-én.

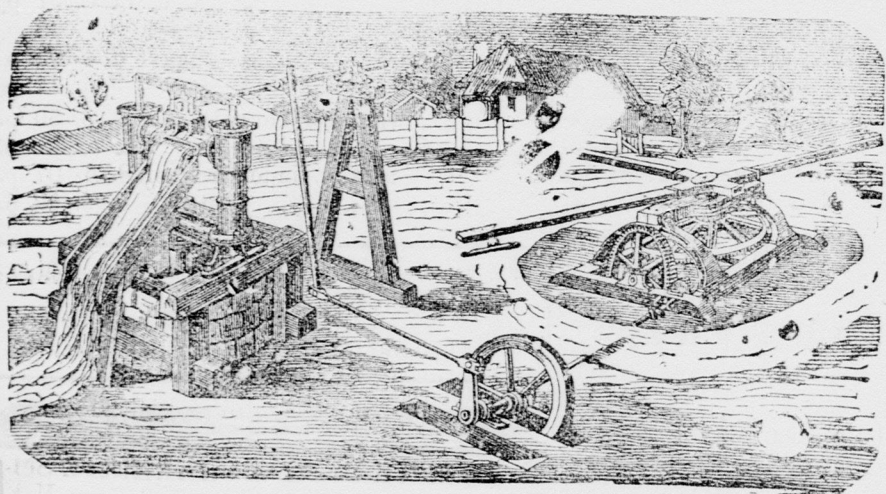
Deák Ferencz kir. aljbíró hivatalos távolléte miatt

Potorán
kir. járásbíró.

Alapított 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép és tűzoltószerek gyára, harang és ércöntőleje
BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCA 66.

kutakban és mindennemű szivattyukban

Elvállal teljes vízvezeték berendezést városok, földbirtokosok és magánk részére, modern technical alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ és MAGÁN FÜRDŐK

felszerelésére

szagmentes úrszékek

felállítására s minden vízművi munka gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFOLDI SZIVATTYU GYÁR.

Debreczen, 1889. Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr”, könyvnyomdájában Széchényi utca SIMON-ház.